

Experiència, coneixement, saviesa

Els personatges madurs van acabar consolidant l'actor escocès

In memoriam

TONI VALL
BARCELONA

Sean Connery va tenir alopècia molt aviat. Quan en comptava vint-i-pocs ja clarejava. ¿Un aspirant a Mister Univers amb entrades? Doncs sí. Quan, amb trenta-dos anys, es va posar per primer cop en la pell de 007, els maquilladors i perruquers de *Dr. No* van fer el que van poder per dissimular l'assumpte. Ja ho van donar per perdut tres anys després: a *Operació tro* Connery lluïa un més que evident perruquí. El físic, no n'hi ha

cap dubte, va condicionar decisivament els primers anys de la seva carrera. Pocs se'l prenién gaire seriosament: un maniquí amb vocació d'actor, amb boníssima planta i a qui li esqueia el vestit d'agent secret. No gran cosa més.

El treball, entre finals dels seixanta i principis dels setanta, amb grans directors com Martin Ritt, Sidney Lumet i Richard Lester –els films de Connery potser menys populars– va anar forjant una nova personalitat a la seva trajectòria, fins a anar a espetegar, quan encara era relativament jove, a la gran troballa de la seva carrera: la maduresa, els personatges amb profunditat i experiència, amb dots per a la psicologia, el mestratge, la transmissió del coneixement, la pausa, la

Físic

La seva bona planta va condicionar els seus primers anys de carrera

Canvi

Amb els anys, la calvície de Connery va passar de ser un handicap a ser un valor

mirada reposada, amb un pòsit vital que val la pena transmetre, inocular, a aquells que són al seu voltant i també, esclar, a tots nosaltres, els espectadors que esperaven amb ansietat cada nou paper del gran Connery. La calvície ja no era cap hàndicap. Al contrari, tot un valor.

Vaig arribar a Connery gràcies a James Bond, el personatge que em va fer descobrir aquest art anomenat cinema. El meu agraïment a ell és, per tant, immens, un llegat íntim de valor incalculable. Però vull recordar que aquell descobriment va ser doble. Veure a finals dels anys vuitanta, en vells cartutxos de VHS, els primers 007 anava en paral·lel a la descoberta també dels papers de maduresa de Connery. Si em poso a evocar-los, quina meravella haver pogut veure, amb poc temps de diferència, *Goldfinger* i *Indiana Jones i l'última croada*, aquesta sí, a la fastuosa pantalla gran del Bosque i de l'Urgell. La descoberta, fixeu-vos-hi bé, era fascinant: Connery com a agent inyectador de passió arqueològica al seu fill, un aventurer a qui ja coneixíem i admiràvem. Quina meravella, que Spielberg ens expliqués que aquella pulsio pel perill, per l'antiguitat, per l'aventura més orgànica no havia sorgit per generació espontània, sinó que li venia de fàbrica, per via sanguínia. Oh!

Frare i policia

És eloqüent i revelador pensar en el díptic, en dos anys consecutius, format per *El nom de la rosa* i *Els intocables d'Eliot Ness*. El frare que transmet coneixement, templança i enteniment al jove novici que l'acompanya i el temperamental i íntegre policia irlandès que sap refredar els ànims de Kevin Costner quan voldria tirar pel dret i arribar a les mans amb Al Capone.

Què és, si no experiència en estat pur, el seu Ramírez de les dues primeres entregues d'*Els immortals*? O el pare lladre de *Negocis de família*. O el criminal empresonat a qui l'estat recorre per tornar a Alcatraz i salvar el món a *La roca*. O el venerable rei Artur d'*El primer cavaller*, generós tant amb la seva estimada Ginebra com amb Lancelot, que pretén arravatar-l'hi. L'escriptor, amagat i amargat, de *Descobrint Forrester*, que retorna a la il·lusió gràcies al jove que adopta com a deixeble. I aquell Allan Quatermain de *La lliga dels homes extraordinaris*, el seu últim paper, un ancià que dispara la seva última fletxa. Directa al cor, on quedarà per sempre. ■

Connery, dirigit per Steven Spielberg, a la tercera part d'*Indiana Jones*. U.I. PICTURES